

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (antroji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. balandžio 24 d.*

„Ekonominė ir pinigų politika – Kredito įstaigų rizikos ribojimu pagrįsta priežiūra – Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies e punktas ir 3 dalis – Asmuo, faktiškai vadovaujantis kredito įstaigos veiklai – Direktyvos 2013/36/ES 13 straipsnio 1 dalis ir Prancūzijos pinigų ir finansų kodekso L. 511-13 straipsnio antra pastraipa – Principas, pagal kurį kredito įstaigos valdymo organo, atsakingo už priežiūros funkciją, pirmininkas negali vienu metu toje pačioje įstaigoje eiti vykdomojo direktoriaus pareigas – Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punktas ir Prancūzijos pinigų ir finansų kodekso L. 511-58 straipsnis“

Sujungtose bylose T-133/16–T-136/16

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence, įsteigta Provanso Ekse (Prancūzija), atstovaujama advokatų P. Mele ir H. Savoie,

ieškovė byloje T-133/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées, įsteigta Albi (Prancūzija), atstovaujama P. Mele ir H. Savoie,

ieškovė byloje T-134/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres, įsteigta Sente (Prancūzija), atstovaujama P. Mele ir H. Savoie,

ieškovė byloje T-135/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie, įsteigta Amjene (Prancūzija), atstovaujama P. Mele ir H. Savoie,

ieškovė byloje T-136/16,

prieš

Europos Centrinį Banką (ECB), atstovaujamą A. Karpf ir C. Hernández Saseta, padedamų advokato A. Heinzmann,

atsakovą,

palaikomą

* Proceso kalba: prancūzų.

Europos Komisijos, atstovaujamos V. Di Bucci, K.-P. Wojcik ir A. Steiblytės,

įstojusios į bylas T-133/16–T-136/16 šalies,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti šiuos 2016 m. sausio 29 d. ECB sprendimus: atitinkamai ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/98, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/100, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/101 ir ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/99, priimtus pagal 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013, p. 63), 4 straipsnio 1 dalies e punktą, 2014 m. balandžio 16 d. ECB reglamento (ES) Nr. 468/2014, kuriuo sukuriama Europos Centrinio Banko, nacionalinių kompetentingų institucijų ir nacionalinių paskirtųjų institucijų bendradarbiavimo Bendrame priežiūros mechanizme struktūra (BPM pagrindų reglamentas) (OL L 141, 2014, p. 1), 93 straipsnį ir Prancūzijos pinigų ir finansų kodekso L. 511-13, L. 511-52, L. 511-58, L. 612-23-1 ir R. 612-29-3 straipsnius,

BENDRASIS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija)

kuri sudaro pirmininkas M. Prek (pranešėjas), teisėjai E. Buttigieg, F. Schalin, B. Berke ir J. Costeira,

posėdžio sekretorė G. Predonzani, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. spalio 23 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 *Crédit agricole* yra necentralizuota bankų grupė, reglamentuojama *Code monétaire et financier français* (Prancūzijos pinigų ir finansų kodeksas, toliau – CMF) L. 512-20–L. 512-54 straipsniais. Jos veikla organizuojama trimis lygmenimis: vietos žemės ūkio kredito unijų, regioninių žemės ūkio kredito unijų ir nacionaliniu lygmeniu – centrinės įstaigos *Crédit agricole SA*.
- 2 *Crédit agricole* buvo pripažinta svarbia grupe, kuriai taikoma rizikos ribojimu pagrįsta priežiūra, kaip tai suprantama pagal 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013, p. 63), 6 straipsnį, todėl jai taikomi šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros uždaviniai, pavesti tik Europos Centriniam Bankui (ECB).
- 3 2015 m. balandžio 8, 10, 14 ir 24 d. *Crédit agricole* centrinis organas ieškovių *Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence* (ieškovė byloje T-133/16), *Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées* (ieškovė byloje T-134/16), *Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres* (ieškovė byloje T-135/16) ir *Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie* (ieškovė byloje T-136/16) prašymu kreipėsi į *Autorité de contrôle prudentiel et de résolution* (Rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros ir pertvarkymo institucija, toliau – ACPR), prašydamas patvirtinti B., C., T. ir W. paskyrimą ieškovių valdybos pirmininkais ir „faktiniais vadovais“.

- 4 Pagal 2014 m. balandžio 16 d. ECB reglamento (ES) Nr. 468/2014, kuriuo sukuriama Europos Centrinio Banko, nacionalinių kompetentingų institucijų ir nacionalinių paskirtųjų institucijų bendradarbiavimo Bendrame priežiūros mechanizme struktūra (BPM pagrindų reglamentas) (OL L 141, 2014, p. 1), 93 straipsnį ACPR pranešė apie šiuos prašymus ECB. Visus reikalingus dokumentus ECB gavo 2015 m. birželio 8 d.
- 5 2015 m. rugpjūčio 31 d. ECB kiekvienai iš ieškovių ir *Crédit agricole* centriniam organui pranešė, kad neketina patvirtinti B., C., T. ir W. skyrimo ieškovių „faktiniais vadovais“, ir suteikė joms galimybę pateikti pastabas pagal BPM pagrindų reglamento 31 straipsnį.
- 6 2015 m. rugsėjo 30 d. *Crédit agricole* centrinis organas paprašė ECB sustabdyti procedūrą, motyvuodamas tuo, kad ECB ketinimas nepatvirtinti B., C., T. ir W. paskyrimo buvo grindžiamas ACPR pozicija 2014-P-07 „dėl faktinių vadovų paskyrimo“, kaip tai suprantama pagal [CMF] L. 511-13 straipsnį ir L. 532-2 straipsnio 4 dalį“ (toliau – ACPR pozicija 2014-P-07), kurios teisėtumas buvo ginčijamas *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija).
- 7 2015 m. spalio 7 d. keturiais sprendimais ECB, pirma, kalbant apie kiekvieną iš ieškovių, atsisakė patenkinti prašymą sustabdyti procedūrą, motyvuodamas tuo, kad ACPR pozicija 2014 P-07 nebuvo sprendimų, kuriuos jis turėjo priimti, teisinis pagrindas. Antra, jis patvirtino B., C., T. ir W. paskyrimą kiekvienos iš ieškovių valdybos pirmininku. Trečia, jis nepritarė tam, kad B., C., T. ir W. tuo pat metu eitų kiekvienos iš ieškovių „faktinio vadovo“ pareigas.
- 8 Siekdamas pateisinti šį nepritarimą, ECB pažymėjo, kad 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013, p. 338), yra nuostatų, susijusių su geru kredito įstaigų valdymu, tarp jų – 88 straipsnio 1 dalies e punktas, pagal kurį valdymo organo, kuris atsakingas už priežiūros funkcijos vykdymą kredito įstaigoje, pirmininkui iš esmės draudžiama vienu metu eiti tos pačios įstaigos vykdomojo direktoriaus pareigas. Jis pažymėjo, kad šio draudimo tikslas, nurodytas Direktyvos 2013/36 57 konstatuojamojoje dalyje, yra per įstaigos valdymo organo nevykdomuosius narius užtikrinti konstruktyvų įstaigos strategijos vertinimą. Be to, ECB nurodė, kad pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį jis turi taikyti CMF L. 511-58 straipsnį, kuriuo Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punktas perkeliamas į nacionalinę teisę. ECB priminė, kad pagal minėtą straipsnį valdybos ar bet kurio kito lygiaverčio kredito įstaigos ar finansavimo bendrovės priežiūros funkcijas vykdančio organo pirmininko pareigų negali eiti vykdomasis direktorius arba lygiavertės vadovavimo pareigas einantis asmuo. Jis taip pat pažymėjo, kad pagal šios direktyvos 54 konstatuojamąją dalį valstybėms narėms, šalia minėtoje direktyvoje numatytų principų ir normų, leidžiama nustatyti papildomus valdymo principus ir normas.
- 9 ECB pažymėjo, jog iš CMF L. 511-52-IV straipsnio darytina išvada, kad pareigos, leidžiančios asmeniui gauti patvirtinimą eiti „faktinio vadovo“ pareigas, kaip tai suprantama pagal CMF L. 511-13 straipsnį, yra vykdomojo direktoriaus, vykdomojo direktoriaus pavaduotojo, valdybos nario arba vienintelio vykdomojo direktoriaus pareigos. Jis taip pat nurodė ACPR poziciją 2014-P-07, iš kurios matyti, kad priežiūros funkciją atliekančio valdymo organo pirmininkui, atsakingam už vadovavimą šio organo darbui, pavedamos nevykdomosios priežiūros funkcijos ir uždaviniai, kurie pagal Prancūzijos bendrovių teisę skiriasi nuo vykdomojo direktoriaus atliekamų vykdomųjų funkcijų.
- 10 Remdamasis tuo ECB daro išvadą, kad iš esmės reikia atskirti vykdomųjų ir nevykdomųjų funkcijų atlikimą valdymo organe. Jis konstatuoja, kad dėl to, jog B., C., T. ir W. buvo paskirti valdybos pirmininkais ir nebuvo pateikta jokių prašymų dėl išimties taikymo, jie negalėjo būti patvirtinti kaip ieškovių „faktiniai vadovai“.

- 11 2015 m. lapkričio 6 d. ieškovės paprašė peržiūrėti kiekvieną iš šių sprendimų pagal Reglamento Nr. 1024/2013 24 straipsnį, siejamą su 2014 m. balandžio 14 d. ECB sprendimo 2014/360/ES dėl Administracinės peržiūros valdybos įsteigimo ir jos veiklos taisyklių (OL L 175, 2014, p. 47) 7 straipsniu. 2015 m. gruodžio 10 d. Administracinės peržiūros komisijoje (toliau – Peržiūros komisija) buvo surengtas svarstymas.
- 12 2015 m. gruodžio 17 d. Peržiūros komisija priėmė byloms T-133/16–T-136/16 bendrą nuomonę, joje padarė išvadą, kad ECB sprendimai yra teisėti. Ji pažymėjo, jog ieškovės keturiais kaltinimais ginčija tai, kad ECB sąvoką „faktinis vadovas“ prilygino vykdomojo direktoriaus sąvokai. ECB taip pat pažymėjo, jog ieškovės teigia, kad valdybos pirmininko paskyrimas „faktiniu vadovu“ tikrai neprieštarauja priežiūros ir vykdomųjų pareigų dubliavimosi draudimui, leidžia užtikrinti kredito įstaigų valdymo pusiausvyrą, paskiriant vykdomajam direktoriui nepavaldų „faktinį vadovą“.
- 13 Pirma, Peržiūros komisija nusprendė, jog, kartu aiškinant CMF L. 511-13 ir L. 511-52 straipsnius, darytina išvada, kad, nors „faktinio vadovo“ pareigos nėra apibrėžtos, šios pareigos yra numatytos kaip vykdomosios, panašios į vykdomojo direktoriaus ar vykdomojo direktoriaus pavaduotojo, o valdybos pirmininkas priskiriamas prie nevykdomųjų direktorių.
- 14 Antra, Peržiūros komisija rėmėsi principu, kad valdymo organo pirmininkas negali vienu metu eiti vykdomojo direktoriaus pareigas, įtvirtintu Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punkte ir perkeltu į nacionalinę teisę CMF L. 511-58 straipsniu. Remdamasi tuo ji padarė išvadą, kad pagal šią teisės normą valdybos pirmininkui neleidžiama atlikti vykdomųjų funkcijų, prilygstančių vykdomojo direktoriaus funkcijoms.
- 15 Trečia, Peržiūros komisija nagrinėjo ieškovių valdybos pirmininko įgaliojimus. Atsakydama į jų argumentus, susijusius su tuo, kad *loi n° 47-1175 du 10 septembre 1947 portant statut de la coopération* (1947 m. rugsėjo 10 d. Įstatymas Nr. 47-1175 dėl kooperatyvų statuso; JORF, 1947 m. rugsėjo 11 d., p. 9088, toliau – 1947 m. rugsėjo 10 d. Įstatymas dėl kooperatyvų statuso) skirtingų valdyboje einamų pareigų pasiskirstymo nenumatyta, ji nusprendė, kad priežiūros ir vykdomąsias pareigas valdyboje reikia atskirti, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi CMF L. 511-58 straipsnyje nustatytos taisyklės.
- 16 Ketvirta, Peržiūros komisija nagrinėjo ieškovių argumentus, susijusius su tuo, kad, paskyrus valdybos pirmininką „faktiniu vadovu“, būtų galima taikyti CMF L. 511-13 straipsnyje numatytą „dvigubos priežiūros“ principą, padedantį geriau užtikrinti įgaliojimų pusiausvyrą nei „faktinio vadovo“, kuris pagal hierarchiją yra pavaldus vykdomajam direktoriui, paskyrimas. Ji pažymėjo, kad būtina atsizvelgti į Direktyvoje 2013/36 įtvirtintą ir CMF L. 511-58 straipsniu į nacionalinę teisę perkeltą priežiūros ir vykdomųjų pareigų atskyrimo principą, ir pabrėžė labai svarbų priežiūros pareigų vaidmenį geram kredito įstaigos valdymui.
- 17 Remdamasi tuo Priežiūros komisija padarė išvadą, kad, aiškinant CMF L. 511-13, L. 511-52 ir L. 511-58 straipsnius kartu, „faktinis vadovas“ atlieka vykdomąsias pareigas, pavestas vykdomajam direktoriui arba lygiavertes pareigas einančiam asmeniui, o kadangi valdybos pirmininkas negali atlikti šių pareigų, jis negali būti skiriamas „faktiniu vadovu“. Todėl Peržiūros komisija nusprendė 2015 m. spalio 7 d. sprendimus pakeisti tapataus turinio sprendimais.
- 18 Taigi 2016 m. sausio 29 d. ECB priėmė šiuos sprendimus: ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/98, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/100, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/101 ir ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/99, remdamasis Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies e punktu, Reglamento Nr. 468/2014 93 straipsniu ir CMF L. 511-13, L. 511-52, L. 511-58, L. 612-23-1 ir R. 612-29-3 straipsniais (toliau kartu – ginčijami sprendimai), kurie pagal Reglamento Nr. 1024/2013 24 straipsnio 7 dalį buvo panaikinti ir pakeisti 2015 m. spalio 7 d. sprendimais, išlaikant tapatų jų turinį.

- 19 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* priėmė sprendimą, jame padarė išvadą, kad ACPR pozicija 2014 P-07 yra teisėta, ir ta proga pateikė CMF L 511-13 straipsnio antros pastraipos bei L. 511-58 straipsnio išaiškinimą.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 20 2016 m. kovo 29 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šiuos ieškovių ieškinius.
- 21 Aktais (juos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2016 m. liepos 4 d.) Europos Komisija paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti ECB reikalavimų.
- 22 2016 m. rugpjūčio 1 d. sprendimu Bendrojo Teismo ketvirtosios kolegijos pirmininkas nusprendė sujungti bylas T-133/16–T-136/16, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė proceso dalis, galima žodinė proceso dalis ir priimtas galutinis sprendimas. Tos pačios dienos sprendimu Bendrojo Teismo ketvirtosios kolegijos pirmininkas leido Komisijai įstoti į bylą palaikyti ECB reikalavimų.
- 23 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į antrąją kolegiją, todėl ši byla paskirta tai kolegijai.
- 24 Atsižvelgdamas į antrosios kolegijos siūlymą ir remdamasis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 28 straipsniu Bendrasis Teismas nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.
- 25 Remdamasis teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (antroji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.
- 26 Per 2017 m. spalio 23 d. posėdį išklaustytos šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.
- 27 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo panaikinti ginčijamus sprendimus.
- 28 ECB ir Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
 - priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

- 29 Savo ieškiniui pagrįsti ieškovės pateikia argumentus, kuriuos galima laikyti sudarytais iš keturių pagrindų; iš jų pirmasis susijęs su Direktyvos 2013/36 13 straipsnio ir CMF L. 511-13 straipsnio pažeidimu, antrasis – su CMF L. 511-52-IV straipsnio pažeidimu, trečiasis – su CMF L. 511-13 straipsnio ir Direktyvos 2013/36 13 bei 88 straipsnių pažeidimu, o ketvirtasis, pateiktas papildomai, – su CMF L. 511-58 straipsnio pažeidimu.
- 30 ECB teigia, kad keturi ieškinių pagrindai turi būti atmesti kaip nepagrįsti. Komisijos nuomone, pirmieji trys pagrindai turi būti atmesti kaip nereikšmingi, o ketvirtasis – kaip nepagrįstas. Papildomai ji teigia, kad pirmieji trys pagrindai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.
- 31 Pažymėtina, jog pateikdamos pirmąjį pagrindą ieškovės teigia, kad faktinio vadovavimo sąvoką prilygindamas vyresniosios vadovybės sąvokai ECB pakeitė CMF L. 511-13 straipsnio ir Direktyvos 2013/36 13 straipsnio prasmę. Antrajame pagrinde ieškovės kaltina ECB padarius teisės klaidą, nes jis, remdamasis CMF L. 511-52-IV straipsniu, padarė išvadą, kad „faktinio vadovo“ pareigoms eiti gali būti

patvirtintas tik vykdomasis direktorius, vykdomojo direktoriaus pavaduotojas, valdybos narys arba vienintelis vykdomasis direktorius. Trečiajame pagrinde jos nurodo, jog valdybos pirmininko ir vykdomojo direktoriaus pareigų nesidubliavimo taisyklė nereiškia, kad sąvoką „faktinis vadovas“ reikia susiaurinti tik iki vykdomųjų funkcijų atlikimo. Ketvirtąjį pagrindą ieškovės pateikia papildomai, tuo atveju, jeigu Bendrasis Teismas nuspręstų, kad „faktiniais vadovais“ gali būti laikomi tik valdymo organo nariai, atliekantys vykdomąsias pareigas. Ieškovės teigia, kad ECB padarė klaidą, aiškindamas CMF L. 511-58 straipsnį, nes pagal šią nuostatą valdybos pirmininkui nedraudžiama eiti jokių vykdomųjų pareigų, išskyrus vykdomojo direktoriaus pareigas.

- 32 Pažymėtina, kad pirmieji trys pagrindai bendrai susiję su ginčijamuose sprendimuose ECB pateiktu sąvokos „faktinis vadovas“ aiškinimu. Todėl juos reikėtų nagrinėti kartu.

Dėl pirmųjų trijų pagrindų, susijusių su ECB pateiktu klaidingu sąvokos „faktinis vadovas“ aiškinimu

- 33 Kaip matyti iš šio sprendimo 9 ir 18 punktų, ginčijamuose sprendimuose ECB nusprendė, kad sąvoka kredito įstaigos „faktinis vadovas“ turi būti suprantama kaip reiškianti vykdomąsias funkcijas atliekančius vadovus, kaip antai vykdomąjį direktorių, vykdomojo direktoriaus pavaduotoją, valdybos narius arba vienintelį vykdomąjį direktorių. Be to, pažymėtina, kad ECB, nurodydamas sąvoką kredito įstaigos „faktinis vadovas“, turėjo omenyje „kredito įstaigos veiklai faktiškai [vadovaujančius asmenis]“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį, ir asmenis, užtikrinančius „faktinį vadovavimą kredito įstaigai“, kaip tai suprantama pagal CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą.
- 34 Iš tiesų pagal Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį „kompetentingos valdžios institucijos išduoda leidimą pradėti kredito įstaigos veiklą tik tuo atveju, jei prašymą pateikusios kredito įstaigos veiklai faktiškai vadovauja bent du asmenys“. Pagal CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą „kredito įstaigų, įskaitant L. 511-10 straipsnio I dalyje nurodytų kredito įstaigų filialus, ir finansavimo bendrovių veiklai faktiškai vadovauja bent du asmenys“.
- 35 Pirmiausia reikia išnagrinėti Komisijos argumentus, susijusius su tariamai nereikšmingu šių trijų pagrindų pobūdžiu. Teigiama, kad taisyklės, kurios, kaip teigia ieškovės, buvo pažeistos, nėra ECB atsisakymo patvirtinti ieškovių valdybos pirmininkų paskyrimą „faktiniais vadovais“ teisinis pagrindas, nes šis teisinis pagrindas yra tik Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punktas ir CMF L. 511-58 straipsnis, kuriuo minėta direktyvos nuostata perkelta į Prancūzijos teisę.
- 36 Ginčijamuose sprendimuose ECB nepritarė tam, kad ieškovių valdybos pirmininkai vienu metu eitų ir „faktinio vadovo“ pareigas. ECB nuomone, paskyrus kiekvienos iš ieškovių valdybos pirmininką „faktiniu vadovu“, būtų pažeistas principas, pagal kurį kredito įstaigos valdymo organo, atsakingo už priežiūros funkciją, pirmininkas vienu metu toje pačioje įstaigoje negali eiti vykdomojo direktoriaus pareigų, įtvirtintas Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punkte ir perkeltas į nacionalinę teisę CMF L. 511-58 straipsnio pirma pastraipa, kurioje patikslinta, kad „kredito įstaigos arba finansavimo bendrovės valdybos ar bet kurio kito organo, vykdančio lygiavertes kredito įstaigos ar finansavimo bendrovės priežiūros funkcijas, pirmininkas negali būti vykdomasis direktorius arba asmuo, einantis lygiavertes vadovaujamasias pareigas“.
- 37 Reikia konstatuoti, kad toks argumentavimas neišvengiamai grindžiamas ECB teiginiu, pagal kurį Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje ir CMF L. 511-13 straipsnyje numatytas kredito įstaigos faktinis valdymas prilyginamas šioje įstaigoje einamoms vykdomosioms pareigoms.
- 38 Be to, šis prilyginimas aiškiai matyti iš ginčijamų sprendimų, kuriuose ECB pabrėžė, kad „[CMF] L. 511-52 straipsnio IV dalyje pareigos, leidžiančios paskirtam asmeniui būti patvirtinam faktiniu vadovu, apibūdintos taip: „<...> vykdomojo direktoriaus, vykdomojo direktoriaus pavaduotojo, valdybos nario, vienintelio vykdomojo direktoriaus pareigos“. Be to, šis prilyginimas matyti iš ginčijamuose

sprendimuose ECB pateiktos nuorodos į ACPR poziciją 2014-P-07, siekiant pabrėžti, kad „priežiūros funkcijas atliekančio valdymo organo pirmininkui, įgaliotam vadovauti šio organo darbui, pagal Prancūzijos įmonių teisę pavedamos nevykdomosios priežiūros funkcijos ir uždaviniai, kurie skiriasi nuo vykdomojo direktoriaus atliekamų vykdomųjų funkcijų“.

- 39 Taigi, tiek, kiek ginčijami sprendimai grindžiami ECB postulatu, pagal kurį faktinis vadovavimas kredito įstaigos veiklai prilyginamas vykdomųjų funkcijų atlikimui šioje įstaigoje, ir tiek, kiek pirmaisiais trimis pagrindais ieškovės ginčija šio postulato pagrįstumą, jie nėra nereikšmingi, kaip teigia Komisija. Iš tiesų, jeigu šie pagrindai būtų pagrįsti, negalima atmesti, kad jie turėtų poveikį ginčijamų sprendimų teisėtumui.
- 40 Vadinasi, Komisijos argumentai, susiję su pirmų trijų pagrindų nereikšmingumu, turi būti atmesti.
- 41 Pateikdamos pirmąjį pagrindą, susijusį su Direktyvos 2013/36 13 straipsnio ir CMF L. 511-13 straipsnio pažeidimu, ieškovės nurodo, kad prilyginamas sąvoką „faktinis vadovavimas“ sąvokai „vyresnioji vadovybė“ ECB pakeitė šių dviejų nuostatų prasmę. Šiuo klausimu jos, be kita ko, pažymi, kad Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies sąvokoje „kredito įstaigos veiklai faktiškai [vadovaujantys asmenys]“ nepateikiama nuorodos į tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies 9 punkte esančią sąvokos „vyresnioji vadovybė“ apibrėžtį, ir remdamosi tuo daro išvadą, kad „faktinis vadovas“ nebūtinai yra vyresniosios vadovybės narys. Sąvoka „faktinis“ turi būti suprantama pažodžiui, t. y. nurodyti tai, kas yra „realu“, arba tai, kas „faktiškai, realiai egzistuoja“. Be to, Direktyvos 2013/36 3 straipsnio 1 dalies 9 punktas nedraudžia nacionalinėje teisėje numatyti, kad priežiūros funkcijas atliekantys asmenys taip pat atliktų vykdomąsias funkcijas, ir nereiškia, kad tik vyresniosios vadovybės nariai gali būti laikomi „faktiniais vadovais“ arba kad jie turi būti atsakingi už kasdienį kredito įstaigos valdymą. Be to, sąvoka „faktinis vadovas“ nurodo vadovavimą kredito įstaigai, o šis vadovavimas yra dvejopas – atliekamos priežiūros funkcijos ir vykdomosios funkcijos. Be to, jų nuomone, ECB iš kitų CMF nuostatų darė klaidingas išvadas, kad tik vykdomuosius įgaliojimus turintys vadovai gali būti laikomi faktiniais vadovais. Galiausiai ieškovės teigia, kad 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* sprendimu negalima naudingai remtis siekiant pateisinti atsisakymą skirti jų valdybos pirmininkus „faktiniais vadovais“, nes šis sprendimas grindžiamas klaidingu jų, kaip kooperatinio banko, statuso aiškinimu.
- 42 Antrajame pagrinde, susijusiame su CMF L. 511-52-IV straipsnio pažeidimu, ieškovės kaltina ECB tuo, kad jis padarė teisės klaidą, iš šios nuostatos nusprendęs, kad „faktiniu vadovu“ gali būti patvirtintas tik vykdomasis direktorius, vykdomojo direktoriaus pavaduotojas, valdybos narys arba vienintelis vykdomasis direktorius. Jos primena, kad CMF L. 511-52-IV straipsnio tikslas yra ne apibūdinti pareigas, kurias einantis asmuo gali būti paskirtas „faktiniu vadovu“, o tik nustatyti taisykles, pagal kurias apribojamas pareigų dubliavimasis, siekiant užtikrinti, kad vadovai skirtų pakankamai laiko savo pareigoms. Tai, kad „faktiniams vadovams“ taikoma ta pati tvarka kaip ir vykdomiesiems direktoriams, nereiškia, kad vieni prilyginami kitiems, nes sąvoką reglamentuojančios teisės normos nelemia jos apibrėžimo. Jos priduria, kad konkrečios pareigos, kurios pagal CMF yra pavedamos „faktiniams vadovams“, suteikia pagrindą taikyti jiems griežtesnes pareigų nesidubliavimo taisykles, palyginti su taikomomis kitiems valdymo organo nariams, einantiems nevykdomąsias pareigas. Galiausiai, ieškovių nuomone, ECB klaidingai rėmėsi CMF L. 511-52-IV straipsniu, siekdamas nustatyti pareigas, kurioms taikomas CMF L. 511-58 straipsnyje nustatytas pareigų dubliavimosi draudimas, nes šiose nuostatose reglamentuojamomis nesuderinamumo taisyklėmis siekiama skirtingų tikslų.
- 43 Pateikdamos trečiąjį pagrindą, susijusį su CMF L. 511-13 straipsnio ir Direktyvos 2013/36 13 ir 88 straipsnių pažeidimu, ieškovės iš esmės teigia, kad valdybos pirmininko ir vykdomojo direktoriaus pareigų nesidubliavimo taisyklė nereiškia, kad faktinio vadovavimo sąvoka turi būti susiaurinta iki vien vykdomųjų pareigų atlikimo. Taigi, kadangi valdymo organui yra pavestos ir priežiūros, ir vykdomosios funkcijos, logiška, kad šių dviejų kategorijų funkcijoms atstovauja du „faktiniai vadovai“. Jų teigimu, ECB požiūris, kuriuo vadovaudamasis jis „faktiniais vadovais“ laiko ne tik vykdomąjį direktorių, jo pavaduotoją ar įgaliotąjį asmenį, prieštarauja „dvigubos priežiūros principui“ arba „keturių akių taisyklei“, kuri yra įgyvendinama Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje, nes „faktinis vadovas“ yra

pavaldus vykdomajam direktoriui. Ieškovės kartoja, kad išvada dėl valdybos pirmininko ir „faktinio vadovo“ pareigų nesuderinamumo grindžiama neteisinga prielaida, kad „faktinis vadovas“ gali būti prilyginamas vykdomajam direktoriui. Galiausiai ECB pateikta nuoroda į CMF L. 511-58 straipsnio antrą pastraipą neturi reikšmės, nes ši nuostata susijusi tik su kredito įstaigų filialais, kurių buveinė yra už Europos Sąjungos ribų, todėl tai „specifinė nesuderinamumo taisyklių sistema“.

- 44 ECB, palaikomas Komisijos, ginčija ieškovių argumentus.
- 45 Iš esmės pirmuosiuose trijuose pagrinduose ieškovės teigia, kad ECB, aiškindamas sąvoką „faktinis vadovas“, padarė teisės klaidų, susiaurindamas ją iki vykdomąsias funkcijas atliekančios vadovybės. Taigi jos ginčija ECB pasirinktą Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies ir CMF L. 511-13 straipsnio antros pastraipos aiškinimą. Nors šiuo klausimu ieškovės, be kita ko, pateikdamos antrąjį ir trečiąjį pagrindus, nurodo kitas Direktyvos 2013/36, CMF ir 1947 m. rugsėjo 10 d. Įstatymo dėl kooperatyvų statuso nuostatas, jos tai daro siekdamas ginčyti ECB pateiktą Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies arba CMF L. 511-13 antros pastraipos aiškinimą.
- 46 Primintina, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas remiantis, be kita ko, Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies e punktu, pagal kurį „ECB, laikantis šio straipsnio 3 dalies, rizikos ribojimo principais pagrįstos priežiūros tikslais turi išimtinę kompetenciją visų dalyvaujančiose valstybėse narėse įsteigtų kredito įstaigų atžvilgiu vykdyti šiuos uždavinius: <...> užtikrinti, kad būtų laikomasi 4 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų aktų, kuriais kredito įstaigoms nustatomi reikalavimai turėti patikimą valdymo tvarką (įskaitant už kredito įstaigų valdymą atsakingų asmenų kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus), rizikos valdymo procesus, vidaus kontrolės mechanizmus, darbo užmokesčio politiką bei praktiką ir veiksmingus vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesus (įskaitant vidaus reitingais pagrįstus modelius)“.
- 47 Pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį „vykdydamas šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius ir siekdamas užtikrinti aukštus priežiūros standartus ECB taiko visą atitinkamą Sąjungos teisę ir, kai tokią Sąjungos teisę sudaro direktyvos, nacionalinės teisės aktus, kuriais tos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę“.
- 48 Taigi pagal Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalį ECB turi taikyti ne tik Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį, bet ir nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis ši direktyvos nuostata perkeliama į nacionalinę teisę, t. y. CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą.
- 49 Taigi Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalis neabejotinai reiškia, kad Bendrasis Teismas ginčijamų sprendimų teisėtumą turi vertinti atsižvelgdamas ir į Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį, ir į CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą.
- 50 Vadinas, siekiant patikrinti, ar ECB padarė teisės klaidų, kuriomis jį kaltina ieškovės, reikia nustatyti ne tik Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies, bet ir CMF L. 511-13 straipsnio antros pastraipos prasmę.

Dėl Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies aiškinimo

- 51 Pažymėtina, kad frazė „kredito įstaigos veiklai faktiškai [vadovaujantys] asmenys“ vartojama Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje ir tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies 7 punkte, kuriame valdymo organas apibrėžiamas kaip „įstaigos organas ar organai, paskirtas (-i) pagal nacionalinę teisę, įgaliotas (-i) nustatyti įstaigos strategiją, tikslus ir bendrą veiklos kryptį ir vykdamas (-ys) vadovybės sprendimų priėmimo priežiūrą bei stebėseną; į jį įtraukiami asmenys, kurie faktiškai vadovauja įstaigos veiklai“.

- 52 Ši frazė Direktyvoje 2013/36 pavartota tik du kartus. Taigi „kredito įstaigos veiklai faktiškai [vadovaujantys] asmenys“ nepaminėti nei apibrėžiant „valdymo organo priežiūros funkciją“ Direktyvos 2013/36 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte, nei vyresniąją vadovybę šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies 9 punkte.
- 53 Kadangi Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „kredito įstaigos veiklai faktiškai [vadovaujantys] asmenys“ šioje direktyvoje neapibrėžta, ji turi būti išaiškinta.
- 54 Pagal suformuotą jurisprudenciją, aiškinant Sąjungos teisės nuostatą, reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į jos kontekstą bei teisės akto, kuriame ji yra, siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 7 d. Sprendimo *VEMW ir kt.*, C-17/03, EU:C:2005:362, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 55 Kalbant konkrečiau, kadangi pažodinis ir istorinis reglamento, visų pirma vienos iš jo nuostatų, aiškinimas neleidžia įvertinti tikslios jo taikymo srities, nagrinėjamą teisės aktą reikia vertinti remiantis jo tikslu ir bendra struktūra (šiuo klausimu žr. 1998 m. kovo 31 d. Sprendimo *Prancūzija ir kt. / Komisija*, C-68/94 ir C-30/95, EU:C:1998:148, 168 punktą ir 1999 m. kovo 25 d. Sprendimo *Gencor / Komisija*, T-102/96, EU:T:1999:65, 148 punktą).

– Dėl Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies pažodinio ir istorinio aiškinimo

- 56 Pirma, kalbant apie pažodinį Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje esančios frazės „kredito įstaigos veiklai faktiškai vadovauja bent du asmenys“ aiškinimą, reikia pažymėti, kad ją sudaro trys elementai: pirma, vadovavimo sąvoka („vadovauja bent du asmenys“), prieveiksmis, apibūdinantis šį vadovavimą („faktiškai“) ir galiausiai šio vadovavimo objektas („įstaigos veiklai“).
- 57 Pirma, iš nuorodos į vadovavimo sąvoką matyti tik tai, kad atitinkami asmenys turi būti „vadovai“, taigi ir valdymo organo nariai, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/36 2 straipsnio 1 dalies 7 punkte, ir tai patvirtina šios nuostatos formuluotė, kurioje aiškiai nurodyta, kad į valdymo organą turi būti įtraukiami asmenys, faktiškai vadovaujantys įstaigos veiklai.
- 58 Kadangi pagal Direktyvos 2013/36 56 konstatuojamąją dalį „valdymo organas turėtų būti suprantamas kaip vykdomąsias ir priežiūros funkcijas vykdomas organas“, o pagal jos 3 straipsnio 1 dalies 7 punkto formuluotę į valdymo organą įtraukiami visi vadovai, neatsižvelgiant į tai, ar jie atlieka priežiūros, ar vykdomąsias funkcijas, tai, kad asmenys, faktiškai vadovaujantys įstaigos veiklai, yra valdymo organo nariai, savaime neleidžia tiksliai apibrėžti šios frazės taikymo srities.
- 59 Antra, prieveiksmį „faktiškai“, kaip matyti iš šalių argumentų, galima suprasti bent dviem būdais. Pirma, jis gali būti suprantamas kaip reiškiantis kredito įstaigos vadovų nuolatinį ir realų dalyvavimą įstaigos veikloje, kaip teigia ieškovės, ir tokiu atveju jis galėtų apimti nevykdomųjų vadovų, kuriems pavestos priežiūros funkcijos, veiklą. Antra, jį galima suprasti kaip nurodantį kredito įstaigos vykdomąją vadovybę (taip teigia ECB), ir tai galėtų reikšti, kad jis gali būti susijęs tik su tais valdybos nariais, kurie priklauso vyresniajai vadovybei, kaip ji apibrėžta Direktyvos 2013/36 3 straipsnio 1 dalies 9 punkte.
- 60 Trečia, kalbant apie nuorodą į šio faktinio vadovavimo objektą, t. y. „įstaigos veiklą“, reikia konstatuoti, jog atrodo, kad ši nuoroda veikiausiai reiškia tai, kad tik valdymo organo nariai, kurie taip pat yra vyresniosios vadovybės nariai, gali būti laikomi faktiškai vadovaujančiais kredito įstaigai.

- 61 Iš tiesų nuoroda „[faktiškai vadovauja] kredito įstaigos veiklai“ koncepciniu požiūriu atrodo labiau susijusi su „vykdomosiomis funkcijomis“ ir atsakomybe už „kasdienį valdymą“, paminėtus Direktyvos 2013/36 3 straipsnio 1 dalies 9 punkte, siejant su vyresniąja vadovybe, o ne su „vadovybės sprendimų priėmimo priežiūros ir stebėsenos funkcija“, kuri pagal 3 straipsnio 1 dalies 8 punktą yra pavedama valdymo organui, jam atliekant priežiūros funkciją.
- 62 Antra, kalbant apie istorinį Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies straipsnio aiškinimą, pažymėtina, kad, nors reikalavimas kredito įstaigai turėti leidimą, panašus į įtvirtintą Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje, buvo numatytas 1977 m. gruodžio 12 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 77/780/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kredito įstaigų veiklos pradėjimu ir vykdymu, koordinavimo (OL L 322, 1977, p. 30) 3 straipsnio 2 dalyje, šios sąlygos formuluotė Direktyvoje 2013/36 buvo pakeista.
- 63 Iš tiesų Direktyvos 77/780 3 straipsnio 2 dalyje reikalaujama „bent dviejų asmenų, kad būtų galima veiksmingai nustatyti kredito įstaigos veiklos kryptį“. Analogiškai 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 126, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 3 t., p. 272) 6 straipsnio 1 dalyje ir 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 177, 2006, p. 1) 11 straipsnio 1 dalyje buvo nustatytas reikalavimas, kad būtų „bent du asmenys, veiksmingai vadovaujantys kredito įstaigos veiklai“.
- 64 Reikia konstatuoti, kad frazė „veiksmingai nustatyti kredito įstaigos veiklos kryptį“ galėtų būti suprantama ir kaip nurodanti funkciją, būdingą visam valdymo organui, kuris, kaip nurodyta Direktyvos 2013/36 3 straipsnio 1 dalies 7 punkte, yra kompetentingas „nustatyti įstaigos strategiją, tikslus ir bendrą veiklos kryptį“.
- 65 Kalbant apie Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį, pažymėtina, kad dėl šio sprendimo 60 ir 61 punktuose nurodytų priežasčių frazė „[faktinis vadovavimas] kredito įstaigos veiklai“ koncepciniu požiūriu atrodo labiau susijusi su Direktyvos 2013/36 3 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytomis „vykdomosiomis funkcijomis“ ir įstaigos „kasdieniu valdymu“.
- 66 Taigi Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies formuluotė keitėsi – nuo frazės, kuri gali būti taikoma visiems valdymo organo nariams, iki frazės, kuria siekiama nurodyti tik tuos narius, kurie priklauso įstaigos vyresniajai vadovybei.
- 67 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta pirma, reikia konstatuoti, kad, aiškinant Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį pažodžiui ir istoriškai, frazė „įstaigos veiklai faktiškai vadovauja bent du asmenys“ veikiau turi būti suprantama kaip nurodanti valdymo organo narius, kurie taip pat priklauso kredito įstaigos vyresniajai vadovybei.
- 68 Vis dėlto vien šis pažodinis ir istorinis aiškinimas neleidžia tiksliai nustatyti Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalyje vartojamos frazės reikšmės, nes šioje direktyvoje tarp priklausymo kredito įstaigos vyresniajai vadovybei ir „[faktinio vadovavimo] įstaigos veiklai“ nesukuriama jokie aiškaus ryšio. Todėl, taikant šio sprendimo 55 punkte nurodytą jurisprudenciją, reikia patikrinti, ar šią išvadą patvirtina teleologinis ir kontekstinis Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies aiškinimas.

– Dėl Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies teleologinio ir kontekstinio aiškinimo

- 69 Pažymėtina, kad Direktyvoje 2013/36 jos 13 straipsnio 1 dalies tikslas nenurodytas, nes šiam straipsniui joje nėra skirta nė vienos konstatuojamosios dalies. Šio tikslo negalima nustatyti ir iš ankstesnių teisės aktų.

- 70 Iš tiesų nei Direktyvoje 77/780, nei Direktyvoje 2000/12, nei Direktyvoje 2006/48 nėra konstatuojamosios dalies, kurioje būtų paašškintas šio sprendimo 62 punkte nurodytos sąlygos kredito įstaigai turėti leidimą tikslas.
- 71 Šiuo klausimu ieškovės teigia, kad Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalimi, kaip ir šiai bylai reikšmingomis direktyvų 77/780, 2000/12 ir 2006/48 nuostatomis, siekiama gero kredito įstaigų valdymo tikslo, t. y. sukurti „dvigubos priežiūros“ principą arba „keturių akių taisyklę“, neleidžiant sutelkti galių vieno asmens rankose, ir kad, siekiant išlaikyti šio principo ar šios taisyklės veiksmingumą, būtina, kad, be vykdomojo direktoriaus, būtų kitas „faktinis vadovas“, kuris nebūtų pavaldus pirmajam, o toks yra valdybos pirmininkas.
- 72 Žinoma, privalomas reikalavimas, kad faktiškai kredito įstaigai vadovautų bent du asmenys, galėtų būti suprantamas kaip toks, kuriuo siekiama ne tik leisti toliau faktiškai vadovauti kredito įstaigos veikai, neleidžiant sutrikdyti šio vadovavimo, jeigu vienintelis vadovas negalėtų eiti pareigų, bet ir užtikrinti, kad kredito įstaigai faktiškai vadovaujantys asmenys kontroliuotų vienas kitą.
- 73 Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad, kalbant apie kredito įstaigų valdymą, Direktyvos 2013/36 tikslai aiškiai matyti iš šios direktyvos motyvuojamosios dalies, be kita ko, iš jos 53, 54 ir 57 konstatuojamųjų dalių.
- 74 Taigi Direktyvos 2013/36 53 konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad „nemažai įstaigų nustatyti įmonių valdymo trūkumai buvo vienas iš veiksnių, prisidėjusių prie to, kad bankų sektorius prisiėmė pernelyg didelę ir nepagrįstą riziką, ir dėl to kai kurios pavienės įstaigos neįvykdė išipareigojimų, o valstybėse narėse ir visame pasaulyje kilo sisteminių problemų; [l]abai bendro pobūdžio nuostatos, reglamentuojančios įmonių valdymą, ir didelės įstaigų valdymo sistemos dalies neprivalomas[is] pobūdis (iš esmės remiamasi savanoriškais elgesio kodeksais) nepakankamai padėjo sudaryti palankesnes sąlygas įstaigoms veiksmingai įgyvendinti patikimą įmonių valdymo praktiką“. Šiuo klausimu teisės aktų leidėjas toje pačioje konstatuojamojoje dalyje pažymėjo, kad „kai kuriais atvejais tai, kad įstaigose neatliekam[ą] veiksming[ų] patikrinim[ų] ir neužtikrinama galių pusiausvyra, nulėmė nepakankamai veiksmingą vadovybės sprendimų priėmimo priežiūrą, o tai paskatino rinktis trumpalaikes ir pernelyg rizikingas valdymo strategijas“.
- 75 Be to, Direktyvos 2013/36 54 konstatuojamojoje dalyje paminėta: „kad pašalintų galimai žalingą prastai parengtų įmonių valdymo priemonių poveikį patikimam rizikos valdymui, valstybės narės turėtų nustatyti principus ir standartus, kuriais užtikrintų, kad valdymo organas vykdytų veiksmingą priežiūrą“.
- 76 Galiausiai Direktyvos 2013/36 57 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad „įstaigos valdymo organo nevykdomųjų narių vaidmuo, be kita ko, turėtų būti konstruktyviai nagrinėti įstaigos strategiją, o tokiu būdu – prisidėti prie jos rengimo, nagrinėti vadovybės veiklos siekiant sutartų tikslų rezultatus, tikrinti, ar finansinė informacija yra tiksli, o finansų kontrolė ir rizikos valdymo sistemos yra tvirtos ir pagrįstos, tikrinti įstaigos atlygio politikos struktūrą ir įgyvendinimą bei teikti objektyvias nuomones apie išteklius, paskyrimus į postus ir elgesio normas“.
- 77 Taigi, išanalizavus Direktyvos 2013/36 motyvus matyti, kad, nors šioje direktyvoje 13 straipsnio 1 dalyje esančios taisyklės tikslai nenurodyti, yra aiškiai nurodytas tikslas, kurio teisės aktų leidėjas siekė nustatydamas taisykles, susijusias su geru kredito įstaigos valdymu. Šis tikslas yra nevykdomųjų valdymo organo narių vykdoma vyresniosios vadovybės veiksminga priežiūra, reikalaujanti valdymo organo galių pusiausvyros.
- 78 Šis tikslas konkrečiai išreikštas Direktyvos 2013/36 88 straipsnyje „Valdymo priemonės“, kurio 1 dalies d ir e punktuose, be kita ko, atitinkamai patikslinta, kad „valdymo organas privalo atsakyti už veiksmingą vyresniosios vadovybės veiklos priežiūros užtikrinimą“ ir kad „valdymo organo, kuris

atsakingas už priežiūros funkcijos vykdymą įstaigoje, pirmininkas vienu metu toje pačioje įstaigoje gali eiti vykdomojo direktoriaus pareigas tik tuomet, jeigu įstaiga tai pagrindžia ir yra gautas kompetentingų valdžios institucijų leidimas“.

- 79 Remiantis tuo neabejotinai darytina išvada, kad, atsižvelgiant į Direktyvos 2013/36 sistemą, tikslas, susijęs su geru kredito įstaigų valdymu, kuriuo ieškovės siekia grįsti jų pateikiamą šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalies aiškinimą, reikalauja, kad nevykdomieji valdymo organo nariai veiksmingai prižiūrėtų vyresniąją vadovybę, o tam reikalinga valdymo organo galių pusiausvyra. Tačiau reikia konstatuoti, kad šios priežiūros veiksmingumui galėtų pakenkti tai, jeigu valdymo organo pirmininkas, atlikdamas priežiūros funkciją ir formaliai neidamas vykdomojo direktoriaus pareigų, kartu būtų atsakingas už faktinį vadovavimą kredito įstaigos veiklai.
- 80 Taigi, nors Direktyvos 77/780 3 straipsnio 2 dalis, Direktyvos 2000/12 6 straipsnio 1 dalis ir Direktyvos 2006/48 11 straipsnio 1 dalis galėtų būti suprantamos kaip leidžiančios „faktiniais vadovais“ kartu paskirti ir vykdomąjį direktorių, ir valdymo organo pirmininką, atliekantį priežiūros funkciją, kad vadovaujant kredito įstaigai būtų užtikrinama „dviguba priežiūra“, toks aiškinimas nėra galimas, kalbant apie Direktyvą 2013/36, nes joje nustatytos tikslios taisyklės, susijusios su geru kredito įstaigų valdymu, ir pagal jas valdymo organo pirmininkui, atliekančiam priežiūros funkciją, iš principo draudžiama kartu būti atsakingam už faktinį vadovavimą kredito įstaigos veiklai.

- 81 Šios išvados nepaneigia priminimas, pateiktas Direktyvos 2013/36 55 konstatuojamojoje dalyje; joje numatyta:

„valstybėse narėse naudojamos įvairios valdymo struktūros. Dauguma atvejų [daugeliu atvejų] naudojama vienos arba dviejų valdybų struktūra. Šioje direktyvoje vartojamomis terminų apibrėžtimis siekiama apimti visas esamas struktūras, neteikiant pirmenybės kuriai nors konkrečiai struktūrai. Jų vienintelė funkcija – nustatyti taisykles, skirtas konkrečioms rezultatams, nepriklausomai nuo nacionalinės bendrovių teisės, taikytinos įstaigoms kiekvienoje valstybėje narėje. Todėl terminų apibrėžtys neturėtų turėti įtakos bendram kompetencijos paskirstymui pagal nacionalinę bendrovių teisę.“

- 82 Iš tiesų, priešingai, nei teigia ieškovės, toks aiškinimas nereiškia, kad draudžiama unitarinė kredito įstaigos valdymo struktūra, kai valdymo organui suteikiamos ir vykdomosios, ir priežiūros funkcijos, tačiau jos yra susijusios tik su šio valdymo organo galių organizavimu.
- 83 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, iš pažodinio, istorinio, teleologinio ir kontekstinio Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalies aiškinimo matyti, kad frazė „kredito įstaigos veiklai faktiškai vadovauja bent du asmenys“ reiškia valdymo organo narius, taip pat priklausančius kredito įstaigos vyresniajai vadovybei.

Dėl CMF L. 511-13 straipsnio antros pastraipos aiškinimo

- 84 Kalbant apie nacionalinės teisės nuostatos aiškinimą, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų apimtį būtina vertinti atsižvelgiant į nacionalinių teismų aiškinimą (žr. 1996 m. birželio 27 d. Sprendimo *Schmit*, C-240/95, EU:C:1996:259, 14 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Komisija / Slovakija*, C-433/13, EU:C:2015:602, 81 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 85 Šiuo klausimu pažymėtina, jog ECB ir Komisija remiasi, be kita ko, šio sprendimo 19 punkte nurodytame 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* sprendime pateiktu CMF L. 511-13 straipsnio aiškinimu. Ieškovės turėjo progą pateikti nuomones dėl minėto sprendimo savo pastabose dėl Komisijos įstojimo į bylą paaiškinime ir per posėdį.

- 86 Be to, reikia pažymėti, kad minėtas sprendimas buvo priimtas pareiškus ieškinį dėl įgaliojimų viršijimo, ginčijant ACPR poziciją 2014-P-07, kurioje ACPR paaikškino, kad jos pateikiamas sąvokos „faktinis vadovavimas“ aiškinimas yra toks pat, kaip pateiktas ECB, kuris ginčijamuose sprendimuose rėmėsi ACPR pozicija 2014-P-07. Taigi 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* sprendimas yra labai reikšmingas šiai bylai.
- 87 Be to, reikia pažymėti, kad tai, jog 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* sprendimas priimtas vėliau nei ginčijami sprendimai, nekliudo atsižvelgti į jį aiškinant CMF L. 511-13 straipsnį, nes ieškovės Bendrajame Teisme turėjo galimybę pateikti savo pastabas (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2017 m. balandžio 5 d. Sprendimo *EUIPO / Szajner*, C-598/14 P, EU:C:2017:265, 44–46 punktus).
- 88 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* sprendimo 7 konstatuojamojoje dalyje patikslinta:
- „Pagal [Prancūzijos] prekybos kodekso L. 225-51 straipsnį „valdybos pirmininkas organizuoja valdybos darbą ir vadovauja jam ir už šią veiklą atsiskaito visuotiniam susirinkimui. Jis prižiūri tinkamą bendrovės organų veiklą ir visų pirma pasirūpina, kad vadovai galėtų atlikti savo uždavinius“. <...> Iš šių nuostatų darytina išvada, kad kredito įstaigos, įsteigtos kaip akcinė bendrovė, vyresnioji vadovybė, išskyrus atvejus, kai valdybos pirmininkas, kaip leidžiama pagal to paties kodekso L. 225-51-1 straipsnį ir su sąlyga, kad jam tai yra leidžiama [CMF] L. 225-51-1 straipsnyje numatytais sąlygomis, yra atsakingas už vykdomąjį vadovavimą įstaigai, negali būti laikoma užtikrinančia faktinį vadovavimą kredito įstaigos veiklai, kaip tai suprantama pagal šio kodekso L. 511-13 straipsnį. Todėl ACPR nepažeidė šių nuostatų, paskelbdama, kad, išskyrus nurodytą atvejį, kredito įstaigos, kuri yra įsteigta kaip akcinė bendrovė, valdybos pirmininkas negali būti paskirtas šios įstaigos „faktiniu vadovu“. Ieškovės šiuo klausimu negali naudingai remtis kredito įstaigoms, kurioms taikomas 1947 m. rugsėjo 10 d. Įstatymas dėl kooperatyvų statuso, būdingais aspektais, nes minėtos Prekybos kodekso nuostatos joms taikomos neatsižvelgiant į veiklos organizavimo laisvę, kuri joms yra suteikiama pagal šio įstatymo arba [CMF] L. 512-31 straipsnio nuostatas.“
- 89 Taigi 2016 m. birželio 30 d. sprendime *Conseil d'État* konstatavo, kad kredito įstaigos valdybos pirmininkas gali būti paskirtas kredito įstaigos „faktiniu vadovu“, kaip tai suprantama pagal CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą, tik tuo atveju, jeigu jis buvo aiškiai įgaliotas vykdyti šios įstaigos vyresniosios vadovybės funkcijas.
- 90 Remiantis tuo darytina išvada, kad ECB nepadarė teisės klaidų, kuriomis jį kaltina ieškovės, nusprendęs, kad kredito įstaigos „faktinio vadovo“ sąvoka turi būti suprantama kaip nurodanti vykdomąsias funkcijas atliekančius vadovus, kaip antai vykdomąjį direktorių, vykdomojo direktoriaus pavaduotoją, valdybos narius arba vienintelį vykdomąjį vadovą.
- 91 Iš tiesų ir pagal Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį, ir pagal CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą „kredito įstaigos veiklai faktiškai vadovauja[nčiais]“ asmenimis, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/36 13 straipsnio 1 dalį, arba asmenimis, užtikrinančiais „faktinį vadovavimą kredito įstaigai“, kaip tai suprantama pagal CMF L. 511-13 straipsnio antrą pastraipą, gali būti paskirti tik valdymo organo nariai, kurie taip pat priklauso šios kredito įstaigos vyresniajai vadovybei.
- 92 Kadangi 2016 m. birželio 30 d. *Conseil d'État* sprendimo pakanka nacionalinės teisės normų, kurias ECB turėjo taikyti dėl Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 3 dalyje pateiktos nuorodos, t. y. CMF L. 511-13 straipsnio antros pastraipos, taikymo sričiai nustatyti, ieškovių pateikti argumentai, kuriais jos siekia ginčyti šio aiškinimo pagrįstumą, remdamosi ir kitomis nacionalinės teisės normomis, turi būti atmesti. Tas pats taikoma, be kita ko, ir dėl veiklos organizavimo laisvės, kuria ieškovės naudojasi pagal 1947 m. rugsėjo 10 d. Įstatymą dėl kooperatyvų statuso, juo labiau kad *Conseil d'État* aiškiai išsprendė šį klausimą savo 2016 m. birželio 30 d. sprendimo 7 konstatuojamojoje dalyje.
- 93 Taigi pirmuosius tris ieškovių pagrindus reikia atmesti.

Dėl ketvirtojo pagrindo, pateikto papildomai ir susijusio su CMF L. 511-58 straipsnio pažeidimu

- 94 Kaip buvo paaiškinta šio sprendimo 8 ir 18 punktuose, ECB ginčijamuose sprendimuose atsisakymą patvirtinti ieškovių valdybos pirmininkus jų „faktiniais vadovais“ grindė, be kita ko, CMF L. 511-58 straipsnio, kuriuo į nacionalinę teisę perkeltas Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punktas, formuluote. Jis taip pat rėmėsi aplinkybe, kad šios direktyvos 54 konstatuojamojoje dalyje valstybėms narėms leidžiama nustatyti direktyvoje nenumatytas valdymo normas ir principus.
- 95 Pateikdamos ketvirtąjį pagrindą ieškovės teigia, kad ECB padarė klaidą, aiškindamas CMF L. 511-58 straipsnį, nes pagal šią nuostatą valdybos pirmininkui nedraudžiama atlikti vykdomųjų pareigų, išskyrus vykdomojo direktoriaus pareigas. Jos pabrėžia, kad pagal Prancūzijos teisę valdybos pirmininkui pavedamos realios vykdomosios pareigos, kurios skiriasi nuo vykdomojo direktoriaus pareigų. Ieškovės primena, kad jų veiklos organizavimą reglamentuoja 1947 m. rugsėjo 10 d. Įstatymas dėl kooperatyvų statuso, ir jame numatyta daug lankstumo veiklos organizavimo srityje, o tai leidžia ieškovėms savo įstatuose labai plačiai apibrėžti valdybai ir jos pirmininkui suteikiamus įgaliojimus. Be to, valdybos pirmininko savarankiškai turimų arba valdybos perduotų įgaliojimų apimties pakanka pateisinti jo kvalifikavimą kaip „faktinio vadovo“, kartu neprilyginant jo vykdomajam direktoriui. Be to, apribodamas valdybos ir jos pirmininko vaidmenį iki priežiūros funkcijų ECB neigia „monistinių“ valdymo modelių ypatybes, nes pagal šį valdymo modelį valdyba dalyvauja atliekant ir priežiūros, ir vykdomąsias funkcijas, priešingai teisės aktų leidėjo ketinimui, kuris nurodytas Direktyvos 2013/36 55 konstatuojamojoje dalyje. Galiausiai ieškovės primena, kad prašė suteikti galimybę paskirti jų valdybos pirmininką ne vykdomuoju direktoriumi, o „faktiniu vadovu“.
- 96 ECB, palaikomas Komisijos, ginčija ieškovių argumentus.
- 97 Pirma, kalbant apie Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punktą, reikia pažymėti, kad jo formuluotė yra aiški, nes pagal ją „valdymo organo, kuris atsakingas už priežiūros funkcijos vykdymą įstaigoje, pirmininkas vienu metu toje pačioje įstaigoje gali eiti vykdomojo direktoriaus pareigas tik tuomet, jeigu įstaiga tai pagrindžia ir yra gautas kompetentingų valdžios institucijų leidimas“.
- 98 Antra, CMF L. 511-58 straipsnyje, kuriuo užtikrinamas Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punkto perkėlimas į nacionalinę teisę, patikslinta, kad „valdybos ar bet kurio kito organo, atliekančio priežiūros funkcijas, lygiavertės kredito įstaigai ar finansavimo bendrovei, pirmininko pareigų negali eiti vykdomasis direktorius ar lygiavertės vadovavimo funkcijas atliekantis asmuo“.
- 99 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors CMF L. 511-58 straipsnio taikymo sritis yra platesnė nei Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punkto taikymo sritis, nes juo valdybos pirmininku draudžiama būti ne tik „vykdomajam direktoriui“, bet ir „lygiavertės vadovavimo funkcijas“ atliekančiam asmeniui, o Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punkte nurodomas tik vykdomasis direktorius, ši platesnė taikymo sritis neleidžia suabejoti šio straipsnio suderinamumu su minėta direktyvos nuostata. Iš tiesų, kaip ginčijamuose sprendimuose teisingai pažymėjo ECB, Direktyvos 2013/36 54 konstatuojamąja dalimi, kurios turinys primintas šio sprendimo 75 punkte, leidžiama valstybėms narėms nustatyti principus ir normas, skirtus užtikrinti veiksmingai valdybos atliekamai priežiūrai. Be to, valdybos pirmininko ir vykdomojo direktoriaus pareigų dubliavimosi draudimo principo taikymo išplėtimas „lygiavertės vadovavimo funkcijas atliekančiam asmeniui“ atitinka Direktyvos 2013/36 tikslus, kurie paaiškinti šio sprendimo 73–79 punktuose, t. y. siekti veiksmingos vyresniosios vadovybės priežiūros, kurią atliktų nevykdomieji valdymo organo nariai, o tam reikalinga valdymo organo galių pusiausvyra.
- 100 Dėl CMF L. 511-58 straipsnio aiškinimo pažymėtina, kad iš 2016 m. birželio 30 d. sprendimo 7 konstatuojamosios dalies, primintos šio sprendimo 88 punkte, matyti, jog *Conseil d'État* nusprendė, kad pagal šią nuostatą kredito įstaigos valdybos pirmininką draudžiama skirti šios įstaigos „faktiniu vadovu“, išskyrus atvejus, kai jam yra leidžiama prisiimti atsakomybę už vykdomąjį vadovavimą šiai įstaigai.

- 101 Iš šio sprendimo 97 punkte pateikto Direktyvos 2013/36 88 straipsnio 1 dalies e punkto aiškinimo matyti, kad taikydamas CMF L. 511-58 straipsnį ECB priėmė šią direktyvos nuostatą atitinkantį sprendimą. Todėl nereikia nagrinėti argumentų, kuriuos ieškovės pateikė, siekdamas ginčyti CMF L-511-58 straipsnio aiškinimo pagrįstumą.
- 102 Remiantis tuo darytina išvada, jog ECB nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad pagal CMF L. 511-58 straipsnį ieškovėms buvo draudžiama valdybos pirmininkus paskirti ieškovių „faktiniais vadovais“.
- 103 Taigi ketvirtasis pagrindas turi būti atmestas, o kartu – ir visas ieškinys.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 104 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi šioje byloje ieškovės pralaimėjo bylą, be savo bylinėjimosi išlaidų, jos turi padengti ECB bylinėjimosi išlaidas pagal jo pateiktus reikalavimus.
- 105 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį įstojusios į bylą institucijos turi pačios padengti savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (antroji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinius.

2. *Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence, Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées, Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres ir Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie* padengia savo ir Europos Centrinio Banko (ECB) patirtas bylinėjimosi išlaidas.

3. Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Prek	Buttigieg	Schalin
Berke		Costeira

Paskelbta 2018 m. balandžio 24 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.